

А 2012
32756к

БАБАЛАР
СӨЗІ

ҚҰЛА-БАЖАЙЫП
ЕРТЕНДЕР

72

А 2012/32756 к

БАБАЛАР СӨЗІ

ЖҮЗ ТОМДЫК

*Қиял-ғажайып
ертегілер*



УДК 821. 512. 122
ББК 84 Қаз 7-4
Б 12

*Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитетінің «Әдебиеттің әлеуметтік
маңызды түрлерін басып шығару» бағдарламасы бойынша шығарылды*

**«Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасының
Фольклортану, әдебиеттану және өнертану секциясының мүшелері:**

Қасқабасов С. А. (*төраға*), Қорабай С. С. (*төрағаның орынбасары*),
Жұмасейітова Г. Т. (*жауапты хатшы*), Өзібаева Б. У., Күзембаева С. А.,
Әлібеков Т., Қосан С., Мамыраев Б. Б.

**Томды басуға М. О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының
Ғылыми кеңесі ұсынған**

Томның редакция алқасы:

Қасқабасов С. (*жауапты редактор*),
Өзібаева Б., Әлібеков Т., Алпысбаева Қ., Тойшанұлы А.

Томды құрастырып, ғылыми түсініктерін жазғандар:

Қасқабасов С., Тойшанұлы А. (*жауапты шығарушы*), Набиолла Н.

Б 12 Бабалар сөзі: Жүзтомдық. — Астана: «Фолиант», 2011.
Т. 74: Қиял-ғажайып ертегілер. — 472 бет.

ISBN 978-601-271-085-4

«Бабалар сөзі» сериясының 74-томына қазақ ертегілік эпосының классикалық үлгісі қиял-ғажайып ертегілер енді. Ертегі мәтіндері қолжазба қорларындағы түпнұсқадан алынып, ешқандай өзгеріссіз, алғаш рет халықаралық каталог бойынша жүйеленіп, ғылыми қосымшамен қамтамасыз етіліп жарияланып отыр.



УДК 821. 512. 122
ББК 84 Қаз 7-4

ISBN 978-601-271-085-4 (т. 74)
ISBN 9965-619-60-3

© Әдебиет және өнер институты, 2011
© «Фолиант» баспасы, көркемдеу, 2011

МАЗМҰНЫ

Құрастырушылардан.....	5
------------------------	---

Мәтіндер

1. Қара мерген	9
2. Ақбай	16
3. Жүсіп мерген	25
4. Алтын балық	29
5. Алтын құс пен сұр қасқыр	35
6. Алтын топай	43
7. Алтын сақа	46
8. Алтын сақа	50
9. Арзы саудагер	52
10. Жылан қабықты жігіт.....	58
11. Әуезханның қырық ұлы.....	66
12. Асан батыр.....	70
13. Жалмауыз кемпір.....	72
14. Етікші.....	74
15. Гүл — Санобар.....	76
16. Бақтыбай би.....	87
17. Үббе қаласында болған Аманкүл	90
18. Сұрмергеннің ажалы	93
19. Сиқырлы тас	96
20. Пырақ	102
21. Пеш көесі	108
22. Күлсе, аузынан будақ-будақ гүл түсетін, жыласа, көзінен моншақ-моншақ маржан түсетін құс	111
23. Құланайжарқын	119
24. Қармақ салған жігіт	122

25. Тұз басты жыланның хикаясы	127
26. Омар мен Ғазиза	129
27. Көк сиыр	132
28. Достық	138
29. Қарақұсбай	141
30. Адам болған жылан	146
31. Майлықарашаның ертегісі	157
32. Балықшы шал	161
33. Зайыт пен мысық	172
34. Тас болған шаһар	175
35. Күн астындағы Күнікей қыз	177
36. Елеместің көргендері	185
37. Кедейдің үш баласы	187
38. Алтын жүзік	201
39. Ұшар ханның баласы	205
40. Малхуан сұлу	219
41. Тазша бала	226
42. Жеті өнерпаз	229
43. Дәулет құс	233
44. Минуар мен Бибәтима	236
45. Ханның тілсіз баласы	246
46. Бай мен баласы	250
47. Түс көрген патша	252
48. Балықшы мен сиқыршы	257
49. Үш батыр	259
50. Алтын ат	261
51. Шаямардан патша	264
52. Ағыбай шал	268
53. Қыран қарақшы	274
54. Сақыпжамал	283
55. Түс сатып алған тазша	293
56. Хан қызын алған жарлы	299
57. Күлшаһар	301
58. Айдаһар қатын	307
59. Қарынбай бай	309
60. Қасқыр мен жігіт	311
61. Бекболат	320
62. Қали мен қази	325
63. Бар онда, әкел мұнда	328

64. Қаратай.....	334
65. Алтын жүзікті қыз.....	340
66. Қасиетті құдық.....	343
67. Хан Шалқан.....	346
68. Әбдірахман патша.....	351
69. Аққуа жігіт.....	362
70. Баласын жоғалтқан Күнше	366
71. Құламойын — Құлеке.....	369
72. Бақыт құсы.....	371
73. Қанай мен Жанай	377
74. Ай астындағы Айбарша сұлу	380
75. Киелі бас сүйек.....	389

Ғылыми қосымшалар

Томға енген мәтіндерге ғылыми түсініктер	395
Сөздік	443
Жер-су атаулары	445
Томға енген ертегілерді айтушылар, жинаушылар һәм тапсырушылардың есімдері.....	446
Томға енген ертегілерді айтушылар, жинаушылар һәм тапсырушылар туралы қысқаша мәліметтер.....	448
Шартты қысқартулар	454
Ертегілердің алфавиттік көрсеткіші	455
Пайдаланылған әдебиеттер	460
Резюме	464
Summary.....	667